

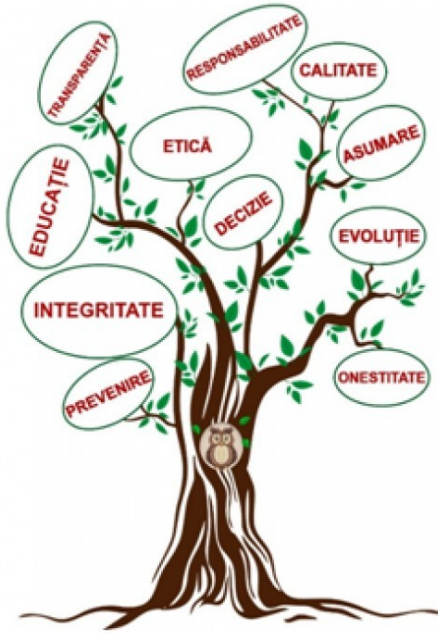

ETICĂ ȘI INTEGRITATE

Sesiune de instruire a personalului
C.J.R.A.E. Botoșani
Semestrul II
Anul școlar 2019-2020

Consilier pentru etică și integritate,
prof. Florica Podariu

Importanța eticii

- ✓ o organizație etică va câștiga încrederea societății și va obține sprijinul oamenilor chiar și în perioade nefavorabile;
- ✓ etica reprezintă fundamentul performanței (*dacă etică nu e, nu putem discuta de performanță*);
- ✓ etica în organizație motivează angajații organizației (*lipsa eticii demotivează*);
- ✓ etica într-o organizație are un impact direct asupra loialității angajaților.

Elemente ale culturii etice

- ✓ Tonul la vârf
- ✓ Codul de etică sau de conduită
- ✓ Practicile de resurse umane
- ✓ Gestionarea conflictelor de interese
- ✓ Sistemul de raportare a neregulilor

Deontologia

- ✓ **Deontologia** este *ansamblul de reguli etice* care se referă la o profesie, reprezentând etica profesiei respective.
- ✓ Practic, deontologia cuprinde regulile și normele de exercitare a unei profesii, obligatorii pentru membrii organismului respectiv (*de exemplu, deontologia avocaților, deontologia medicilor, deontologia cadrelor didactice etc.*).
- ✓ Organismul profesional impune regulile în cauză, prin organele sale de conducere și disciplină, atât ca și condiție obligatorie accesului la profesie, cât și ulterior, pe parcursul exercitării acesteia.

Gestionarea resurselor umane

- ✓ Instituția are impact asupra angajaților prin intermediul practicilor, politicilor și procedurilor.
- ✓ Similar, angajații influențează funcționarea, progresul și stabilitatea instituției.
- ✓ Dacă personalul nu este îndrumat printr-un program eficace de etică, va exercita o influență negativă asupra organizației (*de exemplu, subminarea implementării politicilor și procedurilor, scurgeri de informații confidențiale etc.*).

Cum poate fi influențată etica angajaților?

1. Politici de verificare pre-angajare
2. Politica de salarizare și managementul carierei
3. Recompense și sancțiuni
4. Pregătirea și perfecționarea profesională în domeniul eticii
5. Consilierea etică
6. Integrarea măsurătorilor de etică în evaluări
7. Sistemele de raportare a abaterilor

-INTEGRITY-

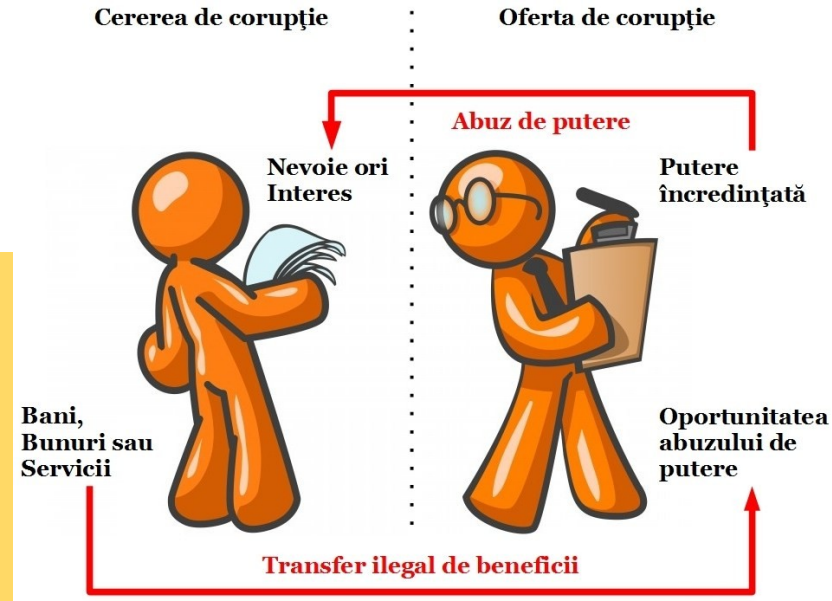
Integritatea în OSGG 600/2018

Integritatea - caracter integru; sentiment al *demnității*, *dreptății* și *conștiinciozității*, care servește drept călăuză în conduita omului; *onestitate*, *cinste*, *probitate*.

Ce este corupția?

1. Folosirea abuzivă a puterii încredințate, în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup (www.transparency.org.ro)
2. Presupune deturnarea resurselor publice în interes personal
3. Poate implica o dimensiune de imoralitate și una de legalitate

Clasificarea corupției în funcție de amploare (scară)

- **Mica corupție:** actele de corupție la o scară redusă care nu afectează majoritatea cetățenilor statului (*ex.: mita cerută de un funcționar public pentru a îndeplini o atribuție de serviciu*);
- **Marea corupție:** actele de corupție la nivel înalt, care afectează majoritatea cetățenilor statului;
- **Corupția sistemică:** corupția devine un obicei, o regulă recunoscută și acceptată tacit.

Fenomenologia corupției în educație

- **Corupția administrativă** (la nivelul administrativ al sistemului)
- **Corupția didactică** (la nivelul procesului de învățământ)
- **Corupția materială** (la nivelul interacțiunii dintre sistem și instituții ori persoane din exterior)
- **Corupția morală** (la nivelul relației dintre profesor și elev)

Conflicte de interese și incompatibilități

1.2.2. Conducerea entității publice [...] dezvoltă și implementează politici și proceduri privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese [...]. (OSGG600/2018–St.1)

- ✓ Incompatibilitate versus conflict de interese
- ✓ Tipuri de conflicte de interese
- ✓ Conflict de interese penal versus administrative
- ✓ Conflict de interese potențial/actual/consumat

Definirea conflictului de interese (I)

- **Un oficial public este în conflict de interese atunci când, în virtutea funcției publice pe care o ocupă, ia o decizie sau participă la luarea unei decizii cu privire la care are și un interes personal.**

(Agenția Națională de Integritate - *Ghid privind incompatibilitățile și conflictele de interese, 2016*)

- ✓ decizia depinde exclusiv de voința oficialului public
- ✓ acțiunea oficialului public respectiv reprezintă doar o verigă din procesul de luare a deciziei
- ✓ oficialul public este parte a unui organism colectiv care decide prin vot, iar acesta participă la dezbateri și la vot.

Existența unui interes personal

- ✓ un beneficiu pe care oficialul public sau o persoană apropiată acestuia îl obține ca urmare a deciziei luate
(Agenția Națională de Integritate – *Ghid privind incompatibilitățile și conflictele de interese, 2016*)
- ✓ orice poate fi un interes personal (exemple): folos exclusiv patrimonial
 - Avansare în carieră
 - Promovare a unei rude, unui cunoscut, unei amante/unui amant
 - Rezolvarea unor probleme personale stringente
 - Obținerea unor active la un preț ”preferențial”
 - Amânarea unei datorii etc.

Definirea conflictului de interese (II)

Prin conflict de interese se înțelege situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative.

Funcționarul public este în conflict de interese dacă se află în una dintre următoarele situații:

- a) este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;
- a) participă în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, cu funcționari publici care au calitatea de soț sau rudă de gradul I;
- b) interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudelor sale de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției publice.

(art.70 din Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției)

Sistemul de semnalare a neregulilor

- ✓ **Neregulă** - orice abatere de la legalitate, regularitate și conformitate în raport cu dispozițiile naționale, europene și/sau internaționale. (OSGG600/2018 –Glosar)
- ✓ **Sistemul de raportare a neregulilor** este ansamblul de măsuri puse în practică de instituție pentru a le permite angajaților să raporteze încălcările de etică, ale reglementărilor interne sau ale legislației, în condiții de confidențialitate și fără teama de represalii ulterioare.

Canale de raportare

- ✓ Hotline sau TelVerde
- ✓ Helpline pentru îndrumare
- ✓ Supervizori receptivi
- ✓ Ofițer/consilier/birou/departament de conformitate/etică/juridic/antifraudă
- ✓ Departamentul de resurse umane
- ✓ Cutie de reclamații

Avertizorul de integritate

BAZA LEGALĂ	DOMENIU DE APLICARE	CATEGORII DE PERSONAL
<p>Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii</p>	<ol style="list-style-type: none">1. administrația publică centrală și locală2. aparatul Parlamentului, al Administrației Prezidențiale și al Guvernului3. autoritățile administrative autonome4. instituțiile publice de cultură, educație, sănătate și asistență socială5. companiile naționale6. regiile autonome de interes național și local7. societățile naționale cu capital de stat8. persoanele numite în consilii științifice și consultative, comisii de specialitate și în alte organe colegiale organizate în structura ori pe lângă autoritățile sau instituțiile publice	<p>Orice persoană încadrată în una din autoritățile publice, instituțiile publice sau celelalte unități prevăzute la pct. „Domeniu de aplicare”</p>

Sesizarea realizată de avertizorul de integritate

Măsuri de protecție

1. În fața comisiei de disciplină sau a altor organe similare, **avertizorii beneficiază de prezumția de bună-credință**, până la proba contrară.
2. În fața comisiei de disciplină sau a altor organe similare, **la cererea avertizorului cercetat disciplinar ca urmare a unui act de avertizare**, comisiile de disciplină sau alte organisme similare din cadrul autorităților publice, instituțiilor publice sau al altor unități **au obligația de a invita presa și un reprezentant al sindicatului sau al asociației profesionale**. Anunțul se face cu cel puțin 3 zile lucrătoare înaintea ședinței, sub sancțiunea nulității raportului și a sancțiunii disciplinare aplicate.
3. În situația în care cel reclamat prin avertizarea în interes public este șef ierarhic, direct sau indirect, ori are atribuții de control, inspecție și evaluare a avertizorului, **comisia de disciplină sau alt organism similar va asigura protecția avertizorului, ascunzându-i identitatea**.

Vă mulțumesc pentru atenție!